Dosarul: nr.2r-2337/24(2-24034820-02-2r-12082024)
Instanța de fond: Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni), judecător - C. Albu

D E C I Z I E

14 noiembrie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecătorii: Andrei Cașcaval și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui ***** cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente, -

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 29.03.2024, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui ***** cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente.
2. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 04 aprilie 2024, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiindu-i comunicat reclamantului despre necesitatea înlăturării neajunsului menționat în încheiere, și anume, prezentarea dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei, acordându-i un termen de 5 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză.
3. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui ***** cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente, în temeiul art.171 alin.(2) CPC.
4. La data de 23.07.2024, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Hîncești

(sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii contestate cu restituirea acuzei la rejudecare în instanța de fond.

Argumentele părților:

5. În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că, nu este de acord cu încheierea instanței de fond, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

6. Notează că, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru fiind o autoritate publică înființată de Guvern şi care activează in interesele statului urmează fi scutită de taxa de timbru prin prisma pct.1.6 din Anexa a Legii nr.213 din 31 iulie 2123 (în vigoare din 01 ianuarie 2024), şi anume, se scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru procurorul, autoritățile organizațiile şi persoanele fizice care, conform legii, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale altor persoane ori în apărarea intereselor statului sau ale societății și să depună cereri de contestare a hotărârilor instanțelor de judecată.

7. Conform art.2 a Legii nr 213 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01.01.2024, taxa de timbru este o sumă de bani ie percepe, o singură dată. de la persoanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum şi pentru fiecare contestație împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale atât în primă instanță, cât și în căile de atac. Prin derogare de la alin.(1), nu se percepe taxă de timbru de la autoritățile şi instituții publice în acțiunile în care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat publice in acțiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat.

8. Potrivit art.15 alin.(3) al Legii 1593/2002, primele se consideră achitate din momentul încasării acestora la contul bancar al Ministerului Finanțelor, Trezoreria de Stat în Banca Națională a Moldovei.

9. Totodată, menționează potrivit pct.10 alin.(l) din Hotărârea nr.156/2002, Compania are atribuții de gestionarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

10. Astfel, consideră recurentul că, încheierea instanței de fond prin care s-a dispus restituirea cererii de chemare în judecată este neîntemeiată.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

11. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

12. În speță, încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, a fost comunicat recurentului la data de 17.07.2024, potrivit avizului de recepție /f.d.14/, contestată cu recurs la data de 23.07.2024, astfel, Colegiul notează că recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

13. Analizând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curţii de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii, casarea încheierii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, cu restituirea cauzei la rejudecare, reieșind din următoarele considerente.

14. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

15. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

16. Potrivit art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

17. Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC, părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

18. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

19. La caz, Colegiul civil notează că, la data de 29.03.2024, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui ***** cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente.

20. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 04 aprilie 2024, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, fiindu-i comunicat reclamantului despre necesitatea înlăturării neajunsului menționat în încheiere, și anume, prezentarea dovezii de plată a taxei de timbru în mărime de 200 lei, acordându-i un termen de 5 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză.

21. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui ***** cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente, în temeiul art.171 alin.(2) CPC.

22. Pentru a-și motiva soluția de restituire a cererii de chemare în judecată, prima instanță a stabilit că, reclamantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea

din 04 aprilie 2024 și în termenul stabilit nu a prezentat dovada achitării taxei de timbru în mărime de 200 lei în original.
23. Totodată, prima instanță a reținut că, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală nu se atribuie la bugetul de stat, acestea fiind două categorii diferite, respectiv, Compania Națională de Asigurări în Medicină urma să achite taxa de timbru la înaintarea prezentei cereri de chemare în judecată.
24. Drept urmare instanța de fond a considerat că, reclamantul nu a înlăturat neajunsurile admise la depunerea cererii, iar termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a cererii de chemare în judecată, fiind un termen rezonabil, a expirat și până la momentul emiterii încheierii în cauză, nu s-au înlăturat neajunsurile invocate.
25. În conformitate cu prevederile art.166 CPC, (1) oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată. (2) În cererea de chemare în judecată se indică: a) instanţa căreia îi este adresată; b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui, numărul de identificare de stat (IDNO) - pentru persoane juridice şi întreprinzători individuali şi numărul de identificare personal (IDNP) - pentru persoane fizice; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, numele reprezentantului şi adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant; dacă reclamantul locuiește în străinătate, adresa din Republica Moldova unde urmează a i se face comunicările despre proces; b^1) numărul de telefon şi alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor şi alte date de contact ale reclamantului persoană juridică; c) numele sau denumirea pîrîtului, domiciliul ori sediul lui; c^1) numărul de telefon, numărul de fax, poșta electronică sau alte date de contact ale pîrîtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date; c^2) numele, prenumele, adresa, numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor şi alte date de contact ale reprezentantului reclamantului; d) esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, pretențiile lui; e) circumstanțele de fapt şi de drept pe care reclamantul îşi întemeiază pretențiile şi toate probele de care acesta dispune în momentul depunerii cererii; e^1) lista probelor anexate; e^2) lista probelor reclamate; e^3) cererile de reclamare a probelor, efectuare a expertizei, numire/recuzare a expertului, alte cereri formulate; f) pretențiile reclamantului către pîrît; g) valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată; h) date despre respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea procedurii este prevăzută de lege sau de contractul părților; i) documentele anexate la cerere. (3) Cererea de chemare în judecată poate cuprinde şi alte date, importante pentru

soluționarea cauzei, precum şi demersurile reclamantului. (4) Reclamantul poate formula în cererea de chemare în judecată mai multe pretenții, conexe prin temeiurile apariției sau prin probe. (5) Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui împuternicit în modul stabilit. (6) Cererea de chemare în judecată sau cererea de exercitare a unei căi de atac este valabil făcută chiar dacă poartă o denumire incorectă. (7) Cererea de chemare în judecată a reclamantului persoană fizică care este asistat în judecată de un avocat şi cererea de chemare în judecată a reclamantului persoană juridică trebuie să fie dactilografiate şi depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.

26. Potrivit dispozițiilor art.167 alin.(1) lit.lit.a), b), c) e) CPC, (1) la cererea de chemare în judecată se anexează: a) copiile de pe cererea de chemare în judecată şi de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pîrîţi şi de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rînd de copii pentru instanţă. Copiile vor fi certificate de către parte pentru conformitate cu originalul. Dacă înscrisurile şi cererea de chemare în judecată sînt făcute într-o limbă străină, instanţa dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege; b) dovada de plată a taxei de stat și/sau a taxei de timbru; c) documentele care certifică circumstanțele pe care reclamantul îşi întemeiază pretențiile şi copiile de pe aceste documente pentru pîrîţi şi intervenienți, dacă aceștia nu dispun de ele; e) documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului.

27. Din textul art.171 CPC, se desprinde cert că, (1) după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 şi 167 alin.(1) lit.a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordîndu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor. (2) Dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

28. În temeiul art.84 CPC (în redacţia Legii nr.452 din 28.12.2023, în vigoare din 23.01.2024), (1) Taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac, în temeiul legii. (2) Taxa de timbru se achită în contul instanţelor de judecată şi se gestionează în conformitate cu art.43 din Legea finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr.181/2014. (3) Cuantumul taxei de timbru este determinat în mărime fixă conform Legii taxei de stat nr.213/2023. (4) Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau

eşalonare, cu excepţiile prevăzute de Legea taxei de stat nr.213/2023. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul.

29. În temeiul art.2 din Legea taxei de stat nr.213 din 31.07.2023 (în vigoare din 01.01.2024), (1) taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil, de contencios administrativ, precum şi pentru fiecare contestaţie împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenţionale atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac. (2) Taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepţiile prevăzute de prezenta lege. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul. (3) Prin derogare de la alin.(1), nu se percepe taxă de timbru de la autorităţile şi instituţiile publice în acţiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat. (4) Taxa de timbru constituie 200 de lei.
30. În conformitate cu prevederile art.85 alin.(1) CPC (în redacţia Legii nr.452 din 28.12.2023, în vigoare 23.01.2024), (1) Scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023.
31. Conform pct.1.12 din Anexa nr.2 a Legii taxei de stat nr.213 din 31 iulie 2023, Compania Națională de Asigurări în Medicină şi agențiile ei teritoriale (de ramură) se scutesc de la plata taxei de stat.
32. În conformitate cu prevederile art.12 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, nr.1585-XIII din 27.02.1998, cu modificările și completările ulterioare, Compania Națională de Asigurări în Medicină, este o organizație de stat autonomă, inclusiv cu autonomie financiară, nonprofit, și se înființează de Guvern
33. Totodată, conform alin.(1)-(3), art.127 din Legea cu privire la administrația publică centrală de specialitate nr.98 din 04.05.2012 cu modificările și completările ulterioare, pentru realizarea politicii statului într-un anumit domeniu sau sferă de activitate în condițiile prezentei legi și în conformitate cu legea cu privire la Guvern, în ordinea Guvernului pot fi create și alte autorități administrative centrale. Acestea funcționează conform principiului conducere unică exercitată de către directori generali ai acestora, care sunt numiți și eliberați din funcție de către Guvern, activitatea cărora este coordonată de către Guvern.
34. Potrivit pct.10 alin.(1) din Hotărârea nr.156/2002, Compania îşi exercită atribuțiile în următoarele domenii: 1) gestionarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.
35. Conform prevederilor art.26 alin.(1) lit.c) al Legii finanțelor publice şi responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014 (în vigoare 01.01.2015) 1) Bugetul public național cuprinde c) fondurile asigurării obligatorii de asistență

medicală.
36. În conformitate cu pct.1.6 din Anexa nr.2 din Legea taxei de stat nr.213 din 31.07.2023, se scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru procurorul, autoritățile publice, organizațiile şi persoanele fizice care, conform legii, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților şi intereselor legitime ale altor persoane ori în apărarea intereselor statului sau ale societății şi să depună cereri de contestare a hotărârilor instanțelor de judecată.
37. Raportând la caz prevederile legale sus menționate, Colegiul punctează că Compania Națională de Asigurări în Medicină fiind o autoritate publică înființată de Guvern şi care activează in interese statului urmează a fi scutită de taxa de timbru prin prisma pct.1.6 din Anexa a Legii nr.213 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 ianuarie 2024), şi anume, se scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru procurorul, autoritățile publice, organizațiile şi persoanele fizice care, conform legii, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților şi intereselor legitime ale altor persoane ori în apărarea intereselor statului sau ale societății şi să depună cereri de contestare a hotărârilor instanțelor de judecată.
38. Așadar, în speță, Colegiul civil constată că, reclamantul a acționat în conformitate cu prevederile de rigoare ale Codului de procedură civil, iar în astfel de circumstanțe, conchide că, instanța de fond eronat a conchis de a restitui cererea de chemare în judecată din speță pe motivul neînlăturării neajunsurilor, or, în speță, reclamantul/recurent Compania Națională de Asigurări în Medicină, prin lege, este scutit de la plata taxei de stat și plata taxei de timbru.
39. Reţinând obligația instanţei de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea restituirii cererii de chemare în judecată doar în cazurile expres prevăzute în textul normei citate şi, respectiv, nu este în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.
40. Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decît cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.
41. Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță, același complet de judecată, la

etapa de primire a cererii.
42. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru.

Se casează încheierea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 29 mai 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui ***** cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță, același complet de judecată, la etapa de primire a cererii.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Andrei Cașcaval

Dorin Dulghieru